

Скрипник Ю. О.
студентка ІШКОІОУ, 1 курс, 1 гр.,
науковий керівник – кандидат
мистецтвознавства **Уманець О. В.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
доцент кафедри культурології

СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА У ТВОРЧОСТІ С. ВАКАРЧУКА ЯК ЛІДЕРА ГУРТУ «ОКЕАН ЕЛЬЗИ»

Сучасна українська масова музика демонструє численність індивідуальних творчих світобачень і виконавських манер, які дають «неоднозначні відповіді на ціннісні запити сучасної особистості» [1, с. 33]. Поряд із епітажними експериментами, кітчем, яскравими шоу сьогодні постає й виразна, соціально спрямована лінія, яка з одного боку, репрезентує діалог української поп-музики зі світовим мистецтвом, з іншого, своїми духовними основами генетично пов'язана із національними традиціями українського мистецтва, його кордоцентричною природою. Таку соціально активну лінію національної сучасної масової музики представляє творчість гурту «Океан Ельзи», який із часу появи у просторі української естради з хітом «Long Time Ago» (1994 р.) і до сьогодні зберігає витончений, незвичний саунд, своєрідність поетичної стилістики, що визнані вітчизняною та зарубіжною публікою й критиками.

Визначальною у формуванні тематичного та образного кола гурту є яскрава творча особистість його ідейного натхненника, автора пісень і музики С. Вакарчука. Саме завдяки йому творча тематика колективу є дивовижно різноманітною – тексти пісень не обмежені лише звичайною для поп-індустрії «love» темою, вони піднімають актуальні для сучасної людини проблеми, загострюючи питання вибору людиною ціннісних основ її буття.

С. Вакарчук у творчих пошуках звертається до всього світу. Про одну з пісень проекту «Вночі» він писав: «відпочиваючи у Швейцарії на Женевському озері я піднявся на гору, побачив краєвид і відразу подумав: поперед мене гори сині» [2]. Багато мандруючи, музикант надихається красою природи, образи якої постають в його творчій уяві як символи, закріплені в художній пам'яті народу. Саме тому тематика мандрів, одна із провідних у творчості гурту, є художнім втіленням пошуків людиною свого місця у світі.

Характерним для творчості гурту є й поступовий перехід від ліричної, суб'єктивної тематики до соціально спрямованої, громадянські активної. Таку зміну тематичних пріоритетів протягом 1990–2000-х рр. наочно ілюструє перехід від «юнацьких» «Позич мені сонце», «Фіалок», «Сосен» до громадянської лірики – «Веселі, брате, часи настали», «Ордени», «Лелеки», «Де я», в яких митець постає як людина, небайдужа до долі України. Це зумовлює його авторитет, особливо серед молоді, яку музикант визначає як «Люди майбутнього».

Соціальні конфлікти чи не найчастіше стають джерелом творчого нахнення українців, не обійшли болючі теми й творчості С. Вакарчука, який звертається до найширших кіл слухачької аудиторії із закликом замислитися про Батьківщину. Випустивши в кін. 2006 р. сингл «Веселі, брате, часи настали», С. Вакарчук натякнув, що незабаром на українській сцені з'явиться дещо інший «Океан», який згодом постав перед слухачами під час всеукраїнського туру з новими піснями. У цих творах – «Міра», «Коли тобі важко», «Лелеки», «Все буде добре», в яких зокрема починають прослідковуватись мотиви віршів Івана Франка, провідною стає саме соціальна проблематика. Роль молоді в соціальних процесах, у житті держави є яскраво підкресленою в деяких піснях із сольного проекту «Вночі». Про одну з них, пісню «Дзвони», автор пізніше напише: «маю надію, що молоде прогресивне покоління нарешті перестане вдавати, що йому все байдуже і почне змінювати ситуацію в країні» [2].

Прагнення соціальних змін зумовило вибір С. Вакарчуком політичної діяльності, проте згодом музикант декларував, що те, що він робив на посаді депутата для людей, може робити й без неї.

Уже декілька років С. Вакарчук має заочне звання голосу народу, його пісні – загострені відповіді на виклики історії України, на всі значущі події в країні. Вершиною втілення соціальної, політичної тематики в його творчості є альбом «Dolce vita». «Кому тут тюрма – кому солодке життя» – основна теза альбому, яка характеризує суспільно-політичне становище у країні та водночас демонструє свідому, осягнену відповідальність музиканта та гурту перед суспільством. Така активна громадянська позиція – чинник звернення музиканта до благодійної діяльності. 21. 01. 2019 С. Вакарчук дав благодійний концерт із оркестром «Віртуози Києва» в Національній опері України, кошти від якого передані родинам і дітям загиблих захисників України.

Гурт «Океан Ельзи» – один з небагатьох сучасних колективів, який дійсно спонукає замислитись над тим, якими є шляхи розвитку України та якою є в них роль та соціальна позиція молоді.

Література

1. Океан Ельзи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rock-oko.com/knizhki/legendi-ximernogo-krayu/portreti-v-nterr/ocean-elzi.html>
2. Психологія контрастів у творчості Святослава Вакарчука [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://romanbaluk.livejournal.com/49735.html>
3. Рахманін С. Вакарчук С. «Індивідуальності не схильні збиватися у зграї, але їм цілком притаманний колективізм» / С. Рахманін // «Дзеркало тижня», 2013. – № 37 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/personalities/svyatoslav-vakarчук-individualnosti-ne-shilnizbivatisya-u-zgrayi-ale-yim-cilkom-pritamanniy-kolektivizm-.html>.
4. Уманець О. В. Аксіологічні орієнтири в сучасному художньому просторі України / О. В. Уманець // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті : Збірник матеріалів XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, 20–21 квітня 2017 р., м. Харків. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2017. – С. 32–34.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ

Тези доповідей учасників
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 16 квітня 2019 р.)

Харків
«Право»
2019

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой,
О. А. Стасевська, О. В. Уманець*

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 квіт. 2019 р.) / [редкол.: А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. А. Стасевська, О. В. Уманець]. – Харків : Право, 2019. – 282 с.

ISBN 978-966-937-660-2

Збірка містить тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу», в яких висвітлені актуальні питання духовного життя сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-660-2

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019
© Оформлення. Видавництво «Право», 2019